Oponentský posudek umělecké a pedagogické práce Mgr. et. Mgr. art. Jany Kapelové ArtD. k její žádosti o habilitační řízení a udělení titulu docentky.

Na úvod bych rád uvedl, že jsem podrobně pročetl a prohlédl všechny přiložené dokumenty a obrazové přílohy a ve svém oponentském posudku se věnuji především náhledu na pedagogickou a uměleckou práci habilitantky.

S habilitantkou Janou Kapelovou jsem měl možnost spolupracovat na kolegiálně pracovní úrovni v letech 2011 až 2015 na Akademii výtvarných umění v Praze, kde pedagogicky působila v ateliéru Nových médií II. společně s Annou Daučíkovou. Na škole jsme se v té době setkávali jako pedagožka a pedagog a od roku 2014 i jako pedagožka a rektor školy. Sleduji také její uměleckou práci a zajímá mě její umělecké myšlení a cítění.

Habilitantka k doložení pedagogické práce, kterou rozvíjí společně s Romanem Bicekem a studujícími v ateliéru aKapela, předkládá příručku – publikaci o tom, o co jim v ateliérové výuce jde. Je pro mne inspirativní a povzbuzující číst i zjišťovat s jakými jemnostmi a složitostmi Jana i ostatní pracují, jaké pracovní a ovlivňovací prostředí vytvářejí a v neposlední řadě považuji za výmluvné i samotné poukazování na to, co nedělají a dělat nechtějí. V dané příručce, ale i v dalších přiložených textech k habilitační žádosti jsou velmi jasně, precizně a odhodlaně doloženy a popsány ty nejdůležitější části výuky a pravidla vzájemné spolupráce. Srozumitelně jsou popsány semestry jako časové intenzity a na základě neustále ověřované zkušennosti jsou vysvětleny ty nejdůležitější kroky a aktivity, kterými celý akademický rok společně se studujícími procházejí a vytvářejí.

Od přicházení do ateliéru, vytváření individiuálních a společných plánů, způsoby konzultací i hodnocení a v neposlední řadě i společných prezentací. Spoluúčast, otevřená rozprava, citlivost pro individuální potřeby osobnostních nastavení studujících, společné vaření a zevlování jako funkční způsob soužití jsou pojmy a momenty, které se poslední roky na uměleckých školách artikulují i naplňují ve stále rozšířenějším poli. Z vlastní pedagogické zkušenosti vím, jak je náročné zmíněné koncepty dobře naplňovat. Jak je náročné smysluplně organizovat a vytvářet institucionání časové intenzity, pracovní prostory i podmínky pro myšlení, dělání a cítění, vím jak potřebné je pro všechny zúčastněné mít dostatek dobré síly k rozeznávání dobré síly, ale i té špatné. V případě intermediálního ateliéru aKapela se toto Janě Kapelové a jejímu kolektivu daří velmi dobře, což dokládají prezentované reakce studujících, které jsou plné dobře drzé kritiky, ale i obdivuhodného uvědomování si a naciťování složitostí věcí.

Důležitým požadavkem habilitační přednášky je doložení vlastního přesvědčivého pedagogického působení, kvalitní koncepce výukových postupů a s tím spojených výsledků. Tato pedagogická část by měla být provázána s vlastní autorskou uměleckou prací, aby se vyjevila celistvost osobnosti habilitantky či habilitanta.

Umělecká práce a působení Jany Kapalevé na slovenské umělecké scéně je výrazné svým zaostřením na krytiku podmínek práce žen především ve vzdělávacích a kulturních institucích současné společnosti a to nejen na Slovensku. Nejen její práce s názvem Nylonové súvislosti, jež je předmětem habilitační přednášky, přistihuje náš svět práce v jeho cynismu a lhostejnosti. Skrze další práce Jana Kapelová nešetří kriticky naše vzdělávací systémy ze vštěpování nepoužitelných návyků a upevňování nepatřičných stereotypů. K tomuto mám na mysli práce s názvy Paradox akvaria, Situace se mění, aniž nastala, Školovanie k práci, Bezpodmienečná práca – Korona a práce s názvem Rotujúce šťastie. Za velmi objektově poetickou a politickou považuji práci Čo vidím, keď cezo mňa pozeráš, práci s názvem Radosť a práci Mám rada pozornosť. Existencálníě vztahovou poetiku pro mě mají také práce, které Jana vytvořila ve spolupráci se svojí mámou a tátou.

Jana kapelová jako umělkyně má podle mého na česko - slovenské výtvarné scéně důležitou pozici. Její síla je v nenapádné jemnosti doplňované akurátní drzostí, aby se vyjevily významy zkoumaných i předkládaných věcí. Pro mě také její práce reprezentuje, při čím dál většímu okruhu umělkyň a umělců, kteří pracují s tématy a politikami tzv. ženské práce, prekérních podmínek práce, starostlivosti jako služby, či odškolňování - přesné chápání a cítění významů. Nespadá do jednoplánového zacházení ani moralistní nadřazenosti, které často poukazují na exklusivní výlučnost umění a přidružených zón. V tomto vidím sílu, přesnost a důležitost umělecké práce Jany Kapelové.

Doporučuji umělecké radě udělení janě Kapelové za její pedagogickou a uměleckou práci titul docentka.

Prof. Tomáš Vaněk podpis v.r.

VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ BRATISLAVA
DOŠLO: 20 -05- 2025
ČÍSLO 1. | ZNAČKA | PRÍLOHY | REFERENT

v Praze dne 15. května 2025